

ĐIỀU HÀNH CHÍNH SÁCH TIỀN TỆ GÓP PHẦN KIỂM CHẾ LẠM PHÁT, ỔN ĐỊNH KINH TẾ VĨ MÔ VÀ THÚC ĐẨY PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI

NGUYỄN VĂN BÌNH*

Năm 2014 là năm có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, đòi hỏi phải có bước chuyển biến mạnh mẽ, vững chắc để tạo đà cho việc thực hiện thắng lợi các mục tiêu đề ra trong kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2011 - 2015. Những khó khăn, thách thức đặt ra cho toàn hệ thống ngân hàng trong thời gian tới còn rất lớn, song với những thành quả của năm 2013 và những tháng đầu năm 2014 cùng với sự ủng hộ, đồng thuận, chia sẻ của các ngành, các cấp và nhân dân cả nước, ngành ngân hàng có cơ sở để vững tin hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị đã được Đảng, Nhà nước giao phó, góp phần đạt được các mục tiêu quan trọng trong sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Những kết quả đạt được trong năm 2013

Trong hơn hai năm qua, kinh tế thế giới diễn biến phức tạp và tiềm ẩn nhiều rủi ro đã có những tác động không thuận lợi đến kinh tế nước ta. Trước bối cảnh đó, Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI (tháng 10-2011) đã xác định ưu tiên hàng đầu của kinh tế Việt Nam giai đoạn 2011 - 2015 là kiểm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô và bảo đảm an sinh xã hội đi đôi với đổi mới mô hình tăng trưởng, cơ cấu lại nền kinh tế. Tiếp đó, trên cơ sở đánh giá những kết quả đạt được và vấn đề còn tồn tại, Hội nghị lần thứ sáu và Hội nghị lần thứ tám đặt

mục tiêu tổng quát về phát triển kinh tế - xã hội năm 2013 và giai đoạn 2014 - 2015 là: “Tiếp tục ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát, phục hồi tăng trưởng, nâng cao sức cạnh tranh gắn với tái cơ cấu nền kinh tế và thực hiện 3 đột phá chiến lược. Năm 2014 tập trung cao cho ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát lạm phát và tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, kinh doanh”. Sự định hướng, chỉ đạo kịp thời, uyển chuyển, phù hợp với tình hình thực tiễn đó của Đảng ta cùng với sự nỗ lực

* TS, Ủy viên Trung ương Đảng, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam

của toàn hệ thống chính trị đã đưa kinh tế đất nước chuyển biến theo chiều hướng tích cực, đúng hướng và ngày càng ổn định, là cơ sở, tiền đề cho việc thực hiện thắng lợi các mục tiêu đề ra trong kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2011 - 2015.

Bám sát chủ trương của Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNN) đã xác định và kiên trì, nhất quán theo đuổi mục tiêu kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, thực hiện các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho hoạt động sản xuất, kinh doanh để hỗ trợ tăng trưởng kinh tế ở mức hợp lý, đồng thời bảo đảm an toàn hệ thống các tổ chức tín dụng (TCTD). Các công cụ chính sách tiền tệ được điều hành một cách đồng bộ, linh hoạt, chủ động nhằm giảm mặt bằng lãi suất, tháo gỡ khó khăn cho sản xuất, kinh doanh theo chủ trương của Chính phủ, đồng thời linh hoạt điều hành các kênh cung ứng tiền để kiểm soát tiền tệ ở mức hợp lý nhằm kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô. Thị trường nội tệ và ngoại tệ được điều hành linh hoạt thông qua các công cụ lãi suất, tỷ giá, nghiệp vụ thị trường mở, góp phần ổn định thị trường tiền tệ, hỗ trợ giảm mặt bằng lãi suất và ổn định tỷ giá, nâng cao niềm tin vào đồng Việt Nam (VND), tạo điều kiện tăng dự trữ ngoại hối nhà nước. Các giải pháp điều hành tín dụng được thực hiện theo phương châm mở rộng tín dụng đi đôi với an toàn hoạt động tín dụng; tích cực thực hiện nhiều giải pháp tín dụng, lãi suất, cơ cấu lại thời hạn trả nợ... để hỗ trợ khách hàng vay vốn tháo gỡ khó khăn trong hoạt động sản xuất, kinh doanh. Hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đối với thị trường ngoại hối được nâng cao, từng bước sắp xếp và đổi mới căn bản thị trường vàng. Công tác thanh tra, giám

sát tiếp tục được chú trọng, tăng cường bảo đảm an toàn hoạt động của các TCTD, đồng thời triển khai đồng bộ, quyết liệt Đề án cơ cấu lại hệ thống các tổ chức tín dụng giai đoạn 2011 - 2015 và xử lý nợ xấu một cách căn bản, bền vững.

Với việc triển khai chủ động, đồng bộ, quyết liệt các giải pháp, điều hành chính sách tiền tệ và hoạt động ngân hàng, trong năm 2013 ngành ngân hàng đã đạt được những kết quả tích cực và tiếp tục khẳng định vai trò then chốt trong điều hành kinh tế vĩ mô của Chính phủ. Những kết quả đó được phản ánh trên một số nét nổi bật sau đây:

Thứ nhất, lạm phát đã được kiểm soát theo mục tiêu đề ra, cả năm 2013 đạt 6,04%, thấp hơn mức 6,81% của năm 2012 và là năm thứ hai liên tiếp lạm phát được duy trì dưới 7%; trong 3 tháng đầu năm 2014 lạm phát tiếp tục được kiểm soát tốt với mức tăng thấp 0,8% so với cuối năm 2013. Kỳ vọng lạm phát đã giảm so với trước đây và người dân tin tưởng hơn vào quyết tâm đạt được mục tiêu kiểm soát lạm phát của NHNN.

Thứ hai, vai trò chỉ đạo, dẫn dắt định hướng thị trường của NHNN đã được củng cố và nâng lên, thể hiện rõ nhất trên các khía cạnh lãi suất, tăng trưởng tín dụng và tỷ giá.

Về lãi suất, nhờ sự điều hành chủ động, kết hợp hài hòa giữa điều chỉnh giảm các mức lãi suất chủ đạo và điều tiết vốn khả dụng của các TCTD hợp lý, mặt bằng lãi suất đã liên tục giảm, góp phần tháo gỡ khó khăn về chi phí vay vốn cho doanh nghiệp nhưng vẫn bảo đảm kiểm soát được lạm phát, ổn định thị trường tiền tệ. Mặt bằng lãi suất trong năm 2013 đã giảm 2% - 5%/năm so với cuối năm 2012. Bước sang 3 tháng đầu năm 2014, trên cơ sở xu hướng giảm vững chắc của lạm phát, NHNN tiếp tục thực hiện

điều chỉnh giảm đồng bộ các loại lãi suất⁽¹⁾. Nếu so sánh thì mặt bằng lãi suất đến nay chỉ bằng 50% mức lãi suất vào nửa cuối năm 2011 và tương đương mức lãi suất giai đoạn 2005 - 2006. Điều đáng chú ý là, mặc dù lãi suất huy động giảm nhưng huy động vốn của các TCTD vẫn tiếp tục tăng; trần lãi suất huy động VND kỳ hạn trên 6 tháng đã được dỡ bỏ nhưng mặt bằng lãi suất thị trường tiếp tục ổn định, không có sự xáo trộn và cạnh tranh không lành mạnh về lãi suất giữa các TCTD như những năm trước đây. Đường cong lãi suất dần được hình thành, tạo điều kiện cho các TCTD trong việc cơ cấu lại nguồn vốn theo kỳ hạn, khuyến khích đối với loại tiền gửi có thời hạn dài.

Về tăng trưởng tín dụng, cả năm 2013 đạt 12,51%, phù hợp với mục tiêu đề ra. Mặc dù thấp hơn so với mức tăng trung bình trên 30%/năm trong nhiều năm trước đây nhưng tăng trưởng kinh tế vẫn đạt 5,42%; tỷ lệ giữa tăng trưởng tín dụng và tăng trưởng kinh tế giảm từ mức 5 - 6 xuống còn 1,5 - 2 trong hai năm qua cho thấy hiệu quả dòng vốn tín dụng đã được nâng lên. Hệ số giữa tín dụng và huy động vốn đã giảm từ mức trên 100% xuống chỉ còn khoảng 92% vào cuối năm 2013 và đến nay, nên đã giúp cải thiện tình hình thanh khoản của hệ thống ngân hàng, giảm rủi ro và bất ổn trên thị trường tiền tệ. Cơ cấu tín dụng chuyển dịch hợp lý, tập trung vào các lĩnh vực sản xuất, kinh doanh, nhất là các lĩnh vực ưu tiên, phù hợp với chủ trương của Chính phủ về hỗ trợ đổi mới mô hình tăng trưởng và cơ cấu lại nền kinh tế.

Về ngoại hối và tỷ giá, thị trường ngoại hối tiếp tục ổn định sau những năm thường xuyên biến động; hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về thị trường ngoại hối và thị trường vàng được nâng cao. Tỷ giá giao dịch của các

TCTD luôn trong biên độ và thấp hơn nhiều so với mức trần cho phép của NHNN. Cả năm 2013, tỷ giá VND/USD chỉ tăng khoảng 1% so với cuối năm 2012, trong phạm vi biên độ kiểm soát của NHNN và tiếp tục ổn định trong 3 tháng đầu năm 2014. Hoạt động mua bán ngoại tệ trên thị trường tự do bị thu hẹp, tình trạng đô-la hóa trong nền kinh tế giảm và NHNN tiếp tục mua được một lượng lớn ngoại tệ để tăng dự trữ ngoại hối nhà nước, hỗ trợ cho việc củng cố vị thế của VND. Các giải pháp quản lý thị trường vàng được thực hiện quyết liệt trong thời gian qua đã loại bỏ rủi ro liên quan đến vàng và chấm dứt tình trạng “vàng hóa” trong hoạt động của TCTD. Những biến động về giá vàng quốc tế và trong nước đã không còn tác động tiêu cực đến thị trường ngoại hối và tỷ giá, cũng như lạm phát và ổn định kinh tế vĩ mô.

Thứ ba, nhờ sự đổi mới về phương thức tổ chức thực hiện, công tác thanh tra, giám sát đã có sự thay đổi mạnh mẽ về chất lượng và hiệu quả, góp phần nâng cao hiệu lực quản lý nhà nước trong lĩnh vực ngân hàng, bảo đảm sự an toàn, ổn định của hệ thống, từng bước lập lại kỷ cương trong lĩnh vực tiền tệ, ngân hàng, đồng thời hỗ trợ tích cực cho quá trình cơ cấu lại các TCTD.

Những giải pháp tái cơ cấu các TCTD tiếp tục được thực hiện đồng bộ, quyết liệt, công khai, minh bạch theo lộ trình đặt ra. Nhờ đó, hoạt động của hệ thống TCTD được bảo đảm an toàn; các ngân hàng yếu kém thuộc diện cơ cấu lại đang từng bước phục hồi và hoạt động

(1) Giảm 0,5%/năm các mức lãi suất điều hành, giảm 0,2% - 1%/năm lãi suất tối đa đối với tiền gửi bằng VND có kỳ hạn dưới 6 tháng, giảm 0,25%/năm lãi suất tối đa đối với tiền gửi bằng USD của cá nhân, giảm 1%/năm lãi suất cho vay ngắn hạn tối đa bằng VND đối với các lĩnh vực ưu tiên

ổn định hơn dưới sự giám sát, chỉ đạo của NHNN. Tài sản của Nhà nước và quyền lợi của người gửi tiền được bảo đảm, an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội được giữ vững.

Những giải pháp xử lý nợ xấu của ngành ngân hàng trong thời gian qua cùng với sự ra đời của Công ty Quản lý tài sản của các TCTD Việt Nam đã đem lại kết quả quan trọng bước đầu. Nợ xấu đã được xử lý một bước, tốc độ tăng nợ xấu chậm lại, doanh nghiệp tiếp tục được vay vốn ngân hàng với lãi suất thấp chỉ tương đương các năm 2005 - 2006, góp phần giảm bớt chi phí hoạt động cho khách hàng vay và tạo điều kiện thuận lợi hơn cho doanh nghiệp thực hiện các phương án sản xuất, kinh doanh có hiệu quả. Điều này thực sự có ý nghĩa đối với cả doanh nghiệp và ngân hàng.

Tóm lại, những đổi mới trong điều hành chính sách của NHNN thời gian qua, đặc biệt là năm 2013 đã góp phần quan trọng vào ổn định kinh tế vĩ mô, kiềm chế lạm phát, giảm lãi suất, ổn định thị trường tiền tệ, ổn định tỷ giá, nâng cao dự trữ ngoại hối nhà nước. Vai trò chỉ đạo, dẫn dắt thị trường của NHNN đã được củng cố; niềm tin vào cơ chế chính sách của NHNN tăng lên đáng kể, góp phần quan trọng ổn định thị trường tiền tệ và tạo môi trường kinh doanh lành mạnh, minh bạch cho hệ thống ngân hàng. Bên cạnh đó, những kết quả đạt được bước đầu trong cơ cấu lại các TCTD và xử lý nợ xấu đã góp phần quan trọng trong việc ổn định hệ thống tài chính nói riêng và kinh tế vĩ mô nói chung.

Nhiệm vụ đặt ra trong năm 2014

Bước sang năm 2014, kinh tế thế giới tiếp tục đà phục hồi nhưng vẫn còn diễn biến phức tạp, tiềm ẩn rủi ro. Quỹ Tiền tệ quốc tế (IMF) dự báo cả năm 2014, kinh tế

toàn cầu tăng trưởng khả quan ở mức 3,7%, cao hơn mức 3% của năm 2013. Tuy nhiên, thế giới vẫn tiếp tục phải đối mặt với nhiều thách thức lớn do nguy cơ giảm phát ở khu vực châu Âu, nguy cơ đảo chiều dòng vốn ở các nước mới nổi và đang phát triển, vấn đề nợ công ở châu Âu còn diễn biến phức tạp... Ở trong nước, kinh tế vĩ mô dù đã được cải thiện, cầu tiêu dùng phục hồi, xuất khẩu tăng khá, song sản xuất, kinh doanh vẫn còn rất nhiều khó khăn.

Trong bối cảnh đó, đóng vai trò là trung tâm trong thực hiện các giải pháp điều hành kinh tế vĩ mô của Chính phủ, NHNN sẽ tiếp tục điều hành chủ động, linh hoạt chính sách tiền tệ, phối hợp chặt chẽ với chính sách tài khóa và các chính sách kinh tế vĩ mô khác nhằm mục tiêu kiểm soát lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, hỗ trợ tăng trưởng kinh tế ở mức hợp lý, thực hiện các chỉ tiêu tiền tệ đã được định hướng trong năm 2014 là tổng phương tiện thanh toán tăng khoảng 16% - 18%, tín dụng tăng trưởng: 12% - 14%. Để đạt được mục tiêu đó, ngành ngân hàng sẽ tập trung vào các nhiệm vụ trọng tâm sau:

Một là, phối hợp chủ động, linh hoạt và khéo léo các công cụ chính sách tiền tệ nhằm ổn định thị trường tiền tệ, kiểm soát tốc độ tăng tổng phương tiện thanh toán và tăng trưởng tín dụng theo định hướng đề ra. Phối hợp chặt chẽ và điều hành lãi suất, tỷ giá ở mức phù hợp với diễn biến kinh tế vĩ mô, tiền tệ, đặc biệt là diễn biến của lạm phát, giữ ổn định thị trường tiền tệ, bảo đảm giá trị đồng Việt Nam.

Hai là, tập trung triển khai các giải pháp tín dụng, đáp ứng đầy đủ nhu cầu vốn hợp lý của nền kinh tế; tiếp tục hỗ trợ nhằm tháo gỡ khó khăn, thúc đẩy sản xuất, kinh doanh phát triển. Để dòng vốn tín dụng phát huy

hiệu quả, NHNN sẽ tiếp tục thực hiện các giải pháp hỗ trợ các TCTD mở rộng tín dụng đi đôi với an toàn tín dụng, tác động chuyển dịch cơ cấu tín dụng theo hướng tập trung vốn cho vay đối với những lĩnh vực ưu tiên; khuyến khích các TCTD mở rộng triển khai gói sản phẩm tín dụng liên kết, góp phần thúc đẩy phát triển sản xuất, kinh doanh và tiêu dùng, hỗ trợ thị trường đối với những sản phẩm tồn kho cao; đẩy mạnh triển khai chương trình cho vay hỗ trợ nhà ở theo Nghị quyết số 02/NQ-CP, ngày 7-1-2013, của Chính phủ. Bên cạnh đó, hệ thống ngân hàng chủ động tiếp cận doanh nghiệp, cùng nhận diện những khó khăn để có các giải pháp tháo gỡ phù hợp, triển khai nhân rộng mô hình chương trình kết nối ngân hàng - doanh nghiệp đã và đang được triển khai có hiệu quả tại Thành phố Hồ Chí Minh áp dụng cho các địa bàn kinh tế trọng điểm.

Ba là, thực hiện các giải pháp nhằm quản lý hiệu quả thị trường ngoại hối, ổn định tỷ giá, chuyển dần quan hệ huy động - cho vay ngoại tệ sang quan hệ mua - bán ngoại tệ, tạo điều kiện tăng dự trữ ngoại hối nhà nước, cải thiện cán cân thanh toán quốc tế, tiếp tục đẩy lùi tình trạng đô-la hóa trong nền kinh tế, củng cố vững chắc niềm tin vào giá trị đồng Việt Nam.

Bốn là, tiếp tục thực hiện vai trò quản lý nhà nước đối với thị trường vàng theo quy định tại Nghị định số 24/2012/NĐ-CP, ngày 03-4-2012, của Chính phủ để tổ chức, sắp xếp chặt chẽ thị trường vàng; ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng vàng hóa trong nền kinh tế; phối hợp với các bộ, ngành chức năng xây dựng các phương án huy động nguồn lực vàng trong nước để phục vụ sản xuất, kinh doanh và phát triển kinh tế - xã hội theo chỉ đạo của Chính phủ.

Năm là, tăng cường công tác thanh tra, giám sát thị trường tiền tệ và hoạt động ngân hàng, kiểm soát chặt chẽ chất lượng hoạt động của các TCTD, tăng cường kỷ luật, kỷ cương trong hoạt động ngân hàng; phát hiện và xử lý nghiêm, kịp thời những sai phạm và rủi ro gây mất ổn định để bảo đảm an toàn hoạt động ngân hàng và hệ thống các TCTD, hướng tới phát triển lành mạnh, bền vững.

Sáu là, triển khai đồng bộ các giải pháp cơ cấu lại các TCTD theo đúng mục tiêu, lộ trình của Đề án cơ cấu lại hệ thống các TCTD giai đoạn 2011 - 2015, tích cực góp phần cơ cấu lại căn bản, triệt để và toàn diện các mặt tài chính, hoạt động, quản trị điều hành nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh và khả năng quản trị rủi ro của các TCTD, gắn với tái cấu trúc nền kinh tế và đổi mới mô hình tăng trưởng theo chủ trương của Đảng.

Bảy là, thực hiện hiệu quả các giải pháp xử lý nợ xấu theo Đề án xử lý nợ xấu của hệ thống các TCTD được ban hành kèm theo Quyết định số 843/QĐ-TTg, ngày 31-5-2013, của Thủ tướng Chính phủ; đẩy mạnh việc mua bán nợ xấu qua Công ty Quản lý tài sản của các TCTD Việt Nam; đồng thời hình thành nên một thị trường mua bán nợ xấu tập trung để tạo điều kiện cho các nhà đầu tư trong và ngoài nước tham gia quá trình mua bán những khoản nợ xấu này. Khuyến khích các TCTD tiếp tục trích lập dự phòng rủi ro đầy đủ và sử dụng dự phòng rủi ro để xử lý các khoản nợ xấu.

Tám là, tiếp tục đẩy mạnh công tác thông tin, truyền thông về chủ trương, chính sách của Chính phủ và NHNN nhằm định hướng đúng đắn cho thị trường, củng cố lòng tin của người dân, tạo sự đồng thuận của xã hội, góp phần nâng cao hiệu quả điều hành và tạo điều kiện thuận lợi trong thực hiện các giải pháp ổn định thị trường của NHNN. □